

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACTH 2010

**AISTRIÚCHÁN
AR SCÉIM MHARCÁLA**

STAIR

ARDLEIBHÉAL

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREA CHT 2010

**AISTRIÚCHÁN
AR SCÉIM MHARCÁLA**

**STAIR
AN NUA-AOIS**

ARDLEIBHÉAL

TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoirse chuí a lua.

Gach foirse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar + teideal amháin = marc amháin

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (m.sh. foilsitheoir, dáta) = marc amháin

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le 3 fhoirse

N.B. ‘Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.’ ROE/CNCM *Treoirlínte*, lch14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an cur chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh d'fheabhas nó do laige na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinse ar leith

go sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 marc
réasúnta = 9-12 marc
go lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinse

go sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 marc
go maith = 9-11 marc
réasúnta = 6-8 marc
go lag = 0-5 marc

Gan ann ach tagairt d'fhoinse AMHÁIN

go sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 marc
réasúnta = 2-3 marc
go lag = 0-1 marc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste Staire = 50 marc Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 marc – Mar shampla</i> Scrúdú den doimhneacht chuí An úsáid a bhaintear as na foinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Lag:</i> 0-3
<i>Cur i láthair – 10 marc</i> Litearthacht Loighiciúlacht Leagan amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10
Go han-mhaith: 7-8
Go maith: 5-6
Réasúnta: 3-4
Lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD-BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) De bharr go raibh an oiread sin baracáidí ar an mbóthar idir a theach cónaithe agus Stormont 5M
- (b) Gníomhaíocht pharaimíleatach 5M
- (c) D'éiligh sé go ndéanfaí rud éigin chun na baracáidí go léir a bhaint anuas 5M
- (d) Níor thuig siad cé chomh deacair agus a bhí cúrsaí an tráth sin do Rees agus dá fhoireann (a bhí scoite amach agus a bhí ag obair uaireanta fada) 5M

2. Comparáid (20 marc)

- (a) Ní mór baint a bheith ag na tuairimí le Doiciméad A agus B

Ní thacaíonn Doiciméad A leis an éileamh:

Chuaigh Faulkner ar héileacaptar de bharr nach raibh sé in ann taisteal ar an mbóthar go Stormont

Bhí sé in ann fianaise ar ghníomhaíocht pharaimíleatach ar an talamh a fheiceáil óna héileacaptar

Bhí baracáidí ag Dundonald House in Stormont féin, fiú amháin

Cuireadh an bharacáid sin ar ais leathuair an chloig tar éis í a bheith bainte anuas

Ní thacaíonn Doiciméad B leis an éileamh:

Deir Rees go raibh údarás na Breataine i dTuaisceart Éireann i gceist Tugadh rabhadh do Rees é féin go raibh iarracht ar fheallmharú i gceist.

Bhain a dhroch-choinníollacha oibre go díreach le fadhbanna slándála

Admhaíonn sé gur faoi smacht lucht na stailce a bhí an riarachán

i ndáiríre agus ní faoi smacht an rialtais

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

Marcáiltear gach doiciméad mar seo a leanas:-

Sármhaith = 5 mharc

Go maith = 3 mharc

Lag = 0-1 mharc

Go han-mhaith = 4 mharc

Réasúnta = 2 mharc

10M

- (b) Ní mór baint a bheith ag na tuairimí le Doiciméad A agus B

Doiciméad A

Bhí Rees ag maíomh go raibh smacht ag na fórsaí slándála ar an bhfadhb, cé gur léirigh an fhianaise a mhalairt. Dealraíonn sé nach raibh sé ag tabhairt aghaidh ar an scéal mar a bhí sé go fírinneach, rud a léiríonn laige b'fhéidir.

Deir Faulkner gur chuir sé deireadh leis an argóint nuair a thug sé Rees sall chuig an bhfuinneog agus thaispeáin an bharacáid in aice láimhe dó. Ghníomhaigh Faulkner go tapa agus go cinnte, rud a léiríonn tréithe ceannaire.

Nuair a taispeánadh an bharacáid do Rees, thug sé teoracha dá chuid feidhmeannach í a bhaint anuas agus é “corraithe”. Léiríonn an focal sin easpa féinmhuíne agus féinsmactha, nithe a mbeifeá ag súil leis a bheadh ag ceannaire.

Doiciméid B

Tuairiscíonn Rees go raibh a bheatha i mbaol, luann sé an fhoireann “bheag”, an “chóiríocht bhunúsach”, go raibh sé “scoite amach” agus go raibh siad ag feidhmiú i gcoinníollacha oibre “deacra”. Tugann an méid sin go léir le tuiscint go raibh sé faoi léigear agus nach raibh in ann don dúshlán roimhe.

Nuair a deir sé “ní cheapaim gur tuigeadh in Westminster cé chomh deacair a bhí cúrsaí dúinn ag an am” léiríonn sé atuirse agus trua dó féin agus ní léiríonn sé é féin mar cheannaire fuinniúil

Nuair a luann sé tuairiscí “go raibh an scéal ag dul in olcas” agus gurb iad “lucht na stailce a bhí i mbun riaracháin”, cheapfá go raibh sé ag glacadh leis faoi sin go raibh an cath cailte aige agus ar an gcaoi sin ní dóigh gurbh ábhar ceannaire a bhí ann.

Freagra nach luann ach duine amháin = uasmhéid 5M

Marcáiltear gach doiciméad mar seo a leanas:-

Sármhaith = 5 mharc

Go han-mhaith = 4 mharc

Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc

Lag = 0-1 mharc

10M

3. Criticeas (20 marc)

- (a) An foinse iontaofa staire é Doiciméad A? Cuir dhá chúis le do fhreagra

Is éard atá sa doiciméid ná cuntas díreach ó dhuine a bhí mór le rá agus lárnach i n imeachtaí an ama sin.

D'fhéadfadh sé gur thug Faulkner tuairisc neamhfhírinneach ar mhaithe leis féin ar an achran a bhí aige le Rees agus nach cuntas iontaofa é mar sin.

De bharr gur le gairid a tharla na himeachtaí a bhfuil tuairisc orthu i leabhar Faulkner, a bheag nó a mhór, d'fhéadfaí glacadh leis gur féidir brath ar a chuimhní.

Tá cuma na hinchreidteachta ar chuntas Faulkner faoin ngníomhaíocht pharaimíleatach a chonacthas ón héileacaptar agus faoi na baracáidí laistigh de Stormont féin

Thug Faulkner *Memoirs of a Statesman* mar theideal ar a leabhar agus b'fhéidir mar sin nach mbeadh sé á chur féin síos agus ar ndóigh ag cur lena thábhacht féin.

Marcáiltear gach cúis mar seo a leanas:-

Sármhaith = 5 mharc

Go han-mhaith = 4 mharc

Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc

Lag = 0-1 mharc

10M

(b) Láidreachtaí agus laigeachtaí Dhoiciméad A mar fhoinsé staire

Láidreachtaí amháin forbartha go maith = uasmhéid 5M

Laigeachtaí amháin forbartha go maith = uasmhéid 5M

Is éard atá sa doiciméad ná cuntas díreach ó dhuine a bhí mór le rá agus lárnach i n himeachtaí an ama sin.

De bharr go sé deich mbliana tar éis do na himeachtaí tarlú nuair a scríobhadh leabhar Rees b'fhéidir nach bhféadfaí brath an oiread ar a chuimhne.

De bharr nach ndéanann Rees aon iarracht é féin a mholadh sa sliocht b'fhéidir go bhféadfaí glacadh leis go bhfuil leagan seisean de na himeachtaí inchreidte.

Is foinsé spéisiúil é an doiciméad mar léirítear go maith ann na deacrachtaí a bhaineann le bheith ag obair ó sheomra óstáin, nó bheith ag campáil laistigh de Stormont

A Personal Perspective a thug Rees ar a leabhar, teideal a d'fhéadfadh a thabhairt le tuiscint nach bhfuil ann ach cuntas pearsanta agus ní cuntas cothrom ó thaobh na staire.

Marcáiltear láidreachtaí agus laigeachtaí ar leithligh mar seo a leanas:-

Sármhaith = 5 mharc

Go han-mhaith = 4 mharc

Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc

Lag = 0-1 mharc

10M

4. *Comhthéacsúchán (40 marc)*

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 marc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfídh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus / nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic / ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = 4 mharc ar a mhéad)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 marc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 mharc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, tabharfaidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 marc

Go han-mhaith: 11-13 marc

Go maith: 6-10 marc

Réasúnta: 4-5 mharc

Lag: 2-3 mharc

An-lag: 0- marc amháin

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí is iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceistanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (200 marc)

agus

Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar, maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus / nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic / ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = 4 mharc ar a mhéad)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 marc Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.

Go han-mhaith: 8-10 marc Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.

Go maith: 6-7 mharc Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.

Réasúnta: 3-5 mharc Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair

Lag: 0-2 mharc Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

- Sármhaith:** 34-40 marc Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchttaireacht fhorleiththeadach.
- Go han-mhaith:** 28-33 marc Go han-mhaith – ach gan é sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
- Go maith:** 22-27 marc Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchttaireacht a chuirtear ar fáil.
- Réasúnta:** 16-21 marc Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, m.sh: tráchttaireacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
- Lag:** 10-15 marc Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
- An-lag:** 0-9 marc Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á dtabhairt san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina chuid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

Nótaí maidir le topaicí faoi leith

ROINN 2: ÉIRE

(100 marc)

Freagair ceist amháin as ceann **amháin** de na cúig thopaic thíos.

Éire: Topaic 1

Éire agus an tAontas, 1815-1870

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Fuascailt + Reipéil)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 2

Gluaiseachtaí ar son leasú polaitíochta agus sóisialta, 1870-1914

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Leasú ar Chóras na Talún + Rialtas Dúchais)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (CLG + Conradh na Gaeilge)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3

Ar thóir an fhlaithis agus tionchar na críochdheighilte, 1912-1949

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cosgrave + de Valera)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4

Diaspóra na hÉireann, 1840-1966

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (SAM mar cheann scríbe + meon frith-Éireannach)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

An rialtas, an geilleagar agus an tsochaí i bPoblacht na hÉireann, 1949-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (gnóthaí inmheánacha + seachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (dúshláin + déileáil le dúshláin)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR
(200 marc)

Freagair ceist amháin as **dhá** cheann de na sé thopaic thíos.

An Eoraip agus An Domhan Mór: Topaic 1
Náisiúnachas agus foirmiú stát san Eoraip, 1815-1871

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (An Córas + conas a baineadh dá bhonn é)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2
Náisiúnstáit agus teannas idirnáisiúnta, 1871-1920

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 3
Deachtóireacht agus daonlathas san Eoraip, 1920-1945

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ gné (polasaithe inmheánacha + polasaithe seachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Hitler + Mussolini)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4
Easaontas agus ath-ailíniú san Eoraip, 1945-1992

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Cúlú na hEorpa ó impireachtaí agus an toradh, 1945-1990

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (An Bhreatain + An Fhrainc)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Stáit Aontaithe Mheiriceá agus an domhan, 1945-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth a raibh borradh eacnamaíochta ann? + an toradh ar an tsochaí)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (rath + teip)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (gnóthaí baile + gnóthaí eachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACTH 2010

**AISTRIÚCHÁN
AR SCÉIM MHARCÁLA**

**STAIR
AN LUATH-AOIS**

ARDLEIBHÉAL

TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoirse chuí a lua.

Gach foirse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar + teideal amháin = marc amháin

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (m.sh. foilsitheoir, dáta) = marc amháin

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le 3 fhoirse

N.B. ‘Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.’ ROE/CNCM *Treoirlínte*, lch14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an cur chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh d'fheabhas nó do laige na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinse ar leith

go sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 marc
réasúnta = 9-12 marc
go lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinse

go sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 marc
go maith = 9-11 marc
réasúnta = 6-8 marc
go lag = 0-5 marc

Gan ann ach tagairt d'fhoinse AMHÁIN

go sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 marc
réasúnta = 2-3 marc
go lag = 0-1 marc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste Staire = 50 marc Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 marc – Mar shampla</i> Scrúdú den doimhneacht chuí An úsáid a bhaintear as na foinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Lag:</i> 0-3
<i>Cur i láthair – 10 marc</i> Litearthacht Loighiciúlacht Leagan amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10
Go han-mhaith: 7-8
Go maith: 5-6
Réasúnta: 3-4
Lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD-BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) De bharr go bpósann siad laistigh d'fhorógraí toirmisce the an dlí Chanónta agus Leviticus 5M
- (b) Mná luí nó striapacha 5M
- (c) Is féidir le fear colscaradh a fháil má bhíonn cruthúnas ann go raibh conradh pósta aige le bean eile roimh ré 5M
- (d) Ní lorgaíonn. De bharr go ndeir sé go bhfágann fir a mná chéile anois is arís "gan bacadh le haon imeachtaí dleathacha nó cúí" 5M

2. Comparáid (20 marc)

- (a) An bhfuil na doiciméid ar aon fhocal maidir le dearcadh na nÉireannach ar an gcolscaradh?

Tá nó níl, le pointí tacaíochta ón dá dhoiciméad.

Marcáiltear gach ceann 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5M Go han-mhaith = 4 m Go maith = 3M
Réasúnta = 2M Lag = 0-1M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = 5M uasmhéid
10
M

- (b) An bhfuil na doiciméid ar aon fhocal maidir le dearcadh na nÉireannach ar an bpósadh?

Tá nó níl, le pointí tacaíochta ón dá dhoiciméad.

Marcáiltear gach ceann 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5M Go han-mhaith = 4M Go maith = 3M
Réasúnta = 2M Lag = 0-1M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = 5M uasmhéid 10M

3. *Criticeas* (20 marc)

- (a) Cé acu doiciméad, A nó B, a thugann an léiriú is luachmhaire ar an saol in Éirinn na nGael?

Tabhair tuairisc ar gach doiciméad. Marcáiltear gach ceann 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5M Go han-mhaith = 4M Go maith = 3M
Réasúnta = 2M Lag = 0-1M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = 5M uasmhéid 10M

- (a) Cé acu doiciméad, A nó B, is oibiachtúla mar fhoinse?

Tabhair tuairisc ar gach doiciméad. Marcáiltear gach ceann 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5M Go han-mhaith = 4M Go maith = 3M
Réasúnta = 2M Lag = 0-1M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = 5M uasmhéid 10M

4. *Comhthéacsúchán* (40 marc)

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 marc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hailt.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus / nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic / ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = 4 mharc ar a mhéad)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 marc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairéachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 mharc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, tabharfaidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 marc
Go han-mhaith: 11-13 marc
Go maith: 6-10 marc
Réasúnta: 4-5 mharc
Lag: 2-3 mharc
An-lag: 0- marc amháin

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí is iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceisteanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (200 marc)
agus
Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar, maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus / nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic / ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = 4 mharc ar a mhéad)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC)	(Uasmhéid = 60 marc)
Sármhaith: 11-12 marc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 mharc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc	Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchtairacht fhorleiththeadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc	Go han-mhaith – ach gan é sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc	Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchtairacht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc	Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, m.sh: tráchtairacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Lag: 10-15 marc	Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
An-lag: 0-9 marc	Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á dtabhairt san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina chuid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

Nótaí maidir le topaicí faoi leith

ROINN 2: ÉIRE (100 marc)

Freagair ceist amháin as ceann amháin de na cúig thopaic thíos.

Éire: Topaic 2

Éirí amach agus concas in Éirinn i réimeas Eilíse, 1558-1603

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigeachtaí)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth ar pleanáladh í? + cé chomh mór agus a cuireadh i bhfeidhm í?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (leibhéal na bagartha + déileáil le bagairt)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

Éire: Topaic 3

An ríocht in aghaidh na coilíneachta – an streachailt don lámh in uachtar in Éirinn, 1603-1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cén fáth ar tugadh faoi pholasáí? + cé chomh mór agus a d'éirigh leis?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: TRÍ ghné (Na Gaeil + Na Sean-Ghail + Na Nua-Ghail)
Mura dtugtar ach DHÁ CHEANN, Uasmhéid MC = 50
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid CM = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4
Cinsealacht choilíneachta á bunú, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (1662-69 + 1677-85)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5
**An choilíneacht in aghaidh na ríochta –
teannas in Éirinn i lár an ochtú haois déag, 1715-1770**

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

**Deireadh na ríochta Éireannaí agus bunú an Aontais,
1770-1815**

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (teacht chun cinn + éifeachtacht)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (réigiúnach? + poblachtach?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (conas? + cén fáth?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR
(200 marc)

Freagair ceist amháin as dhá cheann de na sé thopaic thíos.

An Eoraip agus An Domhan Mór: Topaic 1

An Eoraip ón Athbheochan go dtí an Reifirméisean, 1492-1567

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (struchtúr an INR? + gnóthaí idirnáisiúnta?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus An Domhan Mór: Topaic 2

**Creideamh agus cumhacht: polaitíocht sa séú haois déag déanach,
1567-1609**

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (briseadh amach? + rathúlacht?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Eilís + Catherine)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus An Domhan Mór: Topaic 3
Éiclips na Sean-Eorpa, 1609-1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (inmheánach? + seachtrach?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cén fáth bagairt? + déileáil le bagairt?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

An Eoraip agus An Domhan Mór: Topaic 4
An Eoraip le linn ré Louis XIV, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: DHÁ ghné (an Rúis a dhéanamh níos nua-aimseartha + teorainneacha a leathnú)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (athghairm + turnamh)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

An Eoraip agus An Domhan Mór: Topaic 5
Impireachtaí á mbunú, 1715-1775

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Feardorcha Liam I + Feardorcha Mór?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (saol laethúil sclábhaithe + trádáil idirnáisiúnta)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cúiseanna le héirí amach + *Tea Party*)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

An Eoraip agus An Domhan Mór: Topaic 6
Impireachtaí faoi réabhlóid, 1775-1815

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cúiseanna leis an diúltú? + iarmhairtí an diúltaithe)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (buanna luatha + bhriseadh sa deireadh)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50